Danıştay 10. Daire E.2022/829 K.2026/10 (05.01.2026)

Karar metni, resmî kaynakta yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 10. Daire Başkanlığı 2022/829 E. , 2026/10 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONUNCU DAİRE

Esas No : 2022/829

Karar No : 2026/10

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Bakanlığı / ANKARA

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMLERİN_KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının, taraflarca aleyhlerine olan kısımlarının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacı tarafından, 07/05/2018 tarihinde Tunceli ili, Pülümür ilçesi, ... mevkiinde bulunan ... Karakolunun etrafında kalan mayına basması neticesinde engelli hale gelmesinde idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle; uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık 300,00 TL (100.00 TL sürekli iş göremezlik, 100,00 TL geçici iş göremezlik, 100,00 TL bakıcı masrafı, miktar artırımı ile 700.581,41 TL) maddi, 150.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; olayın meydana geldiği Tunceli ili, Pülümür ilçesi, ... mevkiinde bulunan ... Karakolunun etrafına terörle mücadele için yerleştirilen mayınların karakolun faaliyetinin sona ermesinden sonra temizlenmediği, bölgenin hayvan otlatılabilen bir yerde bulunduğu, mayınlı alanın tel örgü ya da dikenli tel ile diğer arazilerden ayrılmadığı, uyarı levhalarının sık aralıklı ve görülebilir olmadığı, ayrıca bölgede uzun zaman önce yapılan duyurunun etkili bir önlem olmadığı, davalı idarece güvenlik hizmetinin gereği gibi işletilemediği, bu nedenle davacının yaralanmasında davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, maddi tazminat yönünden; yaptırılan bilirkişi incelemesi neticesinde düzenlenen hesap raporunun hükme esas alınabilecek yeterlikte olduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle, davacının maddi tazminat isteminin kısmen kabulü ile geçici iş göremezlik ve sürekli iş göremezlik zararına karşılık 700.581,41 TL maddi tazminatın, 200,00 TL'sinin idareye başvuru tarihi olan 19/06/2018 tarihinden, miktar artırım dilekçesi ile artırılan 700.281,41 TL'sinin ise miktar artırım dilekçesinin davalı idareye tebliğ edildiği 21/08/2019 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine, davacı ağır engelli olmadığından bakıcı giderine ilişkin 100,00 TL'lik maddi tazminat isteminin reddine, manevi tazminat yönünden; davacının manevi tazminat isteminin kısmen kabulü ile olay nedeniyle uğranılan manevi zarara karşılık takdiren 50.000,00 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davacıya ödenmesine, davacının fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesince; tarafların istinaf başvurularının, davalı idarenin olayın meydana geldiği yerde uyarı levhası mevcut olduğundan idarelerine kusur atfedilemeyeceğine yönelik itirazının, uyarı levhasından mayınlı alan/alanların tam olarak neresi olduğunun belli olmadığı, mayınlı alanların etrafının tel örgü ile çevrilmediği ve mayınlı alana ilişkin sadece tabela konulmasının idarenin kusurunu ortadan kaldıramayacağından itibar edilemediği yönündeki açıklama ile reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ_EDENLERİN_İDDİALARI : Davacı tarafından, hükmedilen manevi tazminat tutarının yetersiz olduğu, hükmolunan maddi ve manevi tazminata olay tarihinden itibaren faiz işletilmesi gerektiği iddialarıyla Bölge İdare Mahkemesi kararının aleyhlerine olan kısımlarının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

Davalı idare tarafından, davacının olay yerinin mayınlı bölge olduğunu bilmesine rağmen olay yerine giriş yaptığı, bu nedenle olayın meydana gelmesinde idarelerinin sorumluluğunun bulunmadığı, hükmedilen manevi tazminat tutarının yüksek olduğu, manevi tazminata faiz işletilemeyeceği iddialarıyla Bölge İdare Mahkemesi kararının aleyhlerine olan kısımlarının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

TARAFLARIN_SAVUNMALARI : Taraflarca savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ : ...

DÜŞÜNCESİ : Bölge İdare Mahkemesi kararının manevi tazminata ilişkin kısmının onanması, maddi tazminata ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onuncu Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

MADDİ OLAY :

07/05/2018 tarihinde, Tunceli ili, Pülümür ilçesi, ... mevkiinde bulunan ... Karakolunun etrafındaki bölgede, bölgeye mantar toplamak amacıyla geldiğini belirten davacı mayına basmak suretiyle yaralanmıştır.

14/01/2019 tarihli Jandarma tutanağına göre, olay yerinin askeri yasak bölge kapsamında olduğu, etrafının tel örgülerle çevrilmediği sabittir.

Yine, 07/05/2018 tarihli Jandarma tutanağına göre davacının yanındaki şahıslar ... ifadelerinde, belirtilen bölgeye önceki yıllarda da mantar toplama ve hayvancılık için geldiklerini, bölgede mayınların olduğunu bildiklerini beyan etmişlerdir.

Davacı tarafından, olayın meydana gelmesinde idarenin sorumluluğunun bulunduğundan bahisle, uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık maddi ve manevi tazminat ödenmesi istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasa'nın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

İdare, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında bu hizmetten doğan nedenlerle kişilerin uğradığı zararların hizmetin sahibi idarece karşılanması esas olmakla birlikte, tazminata hükmedilirken, olayın meydana geliş şekline göre zarara uğrayan kişilerin de kusurlu olup olmadığının, dolayısıyla olayda müterafik kusur bulunup bulunmadığının da ortaya konulması gerekmektedir. Müterafik kusur, zarara uğrayanın, zararın doğumuna veya zararın artmasına yardım / etki etmesidir. Böyle bir durumda, zarara uğrayana ve yakınlarına ödenecek tazminat miktarları müterafik kusur oranında orantısal olarak azaltılmalıdır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Temyize Konu Bölge İdare Mahkemesi Kararının Manevi Tazminata İlişkin Kısmının İncelenmesi:

Bölge idare mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen kararın, manevi tazminata ilişkin kısmı usul ve hukuka uygun olup, dilekçelerde ileri sürülen temyiz nedenleri kararın anılan kısmının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Temyize Konu Bölge İdare Mahkemesi Kararının Maddi Tazminata İlişkin Kısmının İncelenmesi:

Uyuşmazlıkta, davalı idarenin mayınlı bölgenin etrafını tel örgülerle çevirmemesinin ve gerektiği şekilde uyarı levhalarıyla donatmamasının güvenlik hizmetinin gereği gibi işletilmediğini gösterdiğinden bu yönüyle olayın meydana gelmesinde davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu kuşkusuzdur. Ancak, davacının da yanındaki şahıslar dolayısıyla bölgede mayın bulunabileceğini öngörecek durumda olmasına rağmen olay yerine giriş yapması sebebiyle olayda müterafik kusurunun bulunduğu açıktır.

Buna göre, ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesince, davacının olaydaki müterafik kusur oranının tespit edilmesi ve hükmedilen toplam maddi tazminat tutarı olan 700.581,41 TL'ye bu oranın uygulanması neticesinde davacının maddi tazminat tutarı belirlenmesi gerekirken, eksik inceleme neticesinde tarafların istinaf başvurularının reddi yolunda verilen temyize konu kararın maddi tazminata ilişkin kısmında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Ayrıca, Bölge İdare Mahkemesince, işbu bozma kararına uyulması halinde yeniden yapılacak yargılama sonucunda hükmedilecek tazminata işletilecek yasal faizin başlangıç tarihi yönünden, miktar artırımı ile artırılan tazminat tutarı da dahil olmak üzere tüm tazminat tutarı için (Dairemizin içtihadı ve Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 24/10/2024 tarih ve E:2021/5, K:2024/2 sayılı kararı gereği) idareye başvuru tarihinin esas alınması ve bu tarihten itibaren yasal faizin işletilmesi gerekmektedir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin REDDİNE, davalı idarenin temyiz isteminin KISMEN KABULÜNE, KISMEN REDDİNE,

2. ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı temyize konu kararının manevi tazminata ilişkin kısmının ONANMASINA, maddi tazminata ilişkin kısmının BOZULMASINA,

3. Bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesine gönderilmesine, 05/01/2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.